

Notitie

aan J.G. Vos (gemeente Zoetermeer)
van G. Bakker
betreft quick scan Zorghart Zoetermeer
project 0396
datum 3 april 2008

bsr

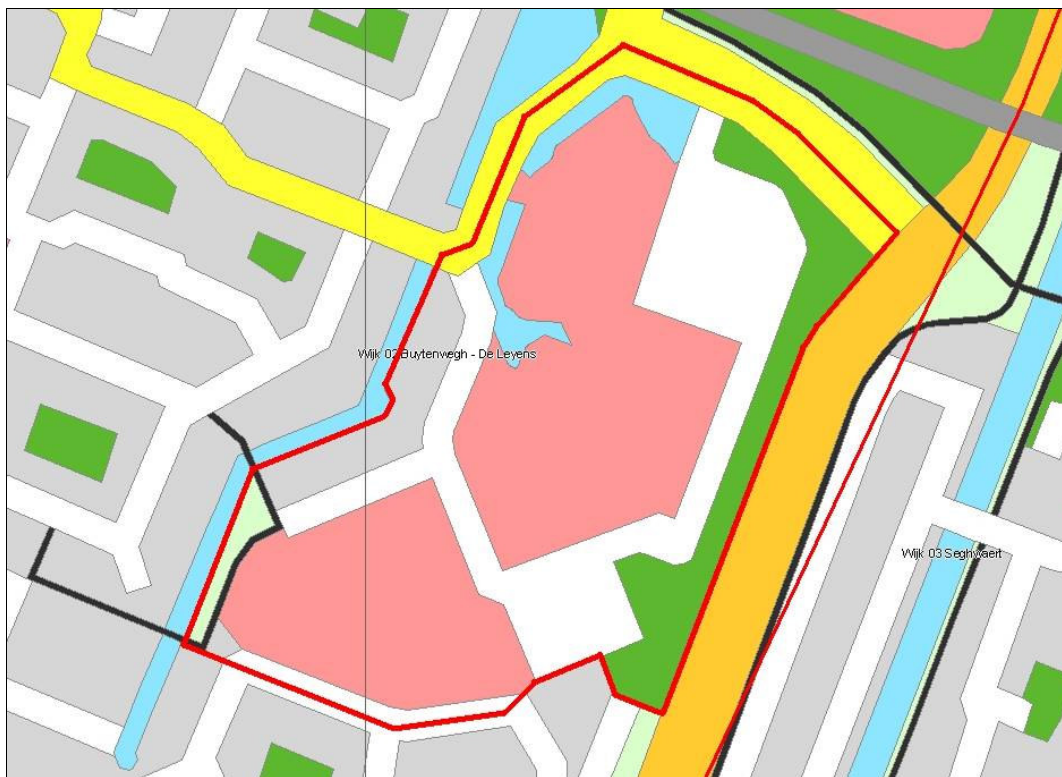
ecologisch advies

Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
telefoon: 010-436 42 22
fax: 010-436 43 99
e-mail: bsr@nmr.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

bezoekadres: Natuurhistorisch Museum
Rotterdam - Westzeedijk 345 (Museumpark)

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Zoetermeer heeft bSR ecologisch advies een verkennend onderzoek ('quick scan') uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. Dit naar aanleiding van ruimtelijke ontwikkelingen in verband met het zogenaamde 'Zorghart' op de locatie van het Langeland Ziekenhuis. Dit onderzoek heeft zich gericht op 'streng' beschermde soorten, dat wil zeggen soorten welke geplaatst zijn in tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en faunawet en waarvoor bij ruimtelijke ontwikkelingen in Zoetermeer een ontheffing vereist is. Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de zuidoostkant van de wijk De Leyens en wordt grofweg begrensd door de Aziëweg, de Randstadrail, Shawzijde en Salomeschouw.

Figuur 1. begrenzing onderzoeksgebied quick scan Zorghart Zoetermeer (dikke rode lijn).

Methodiek

In de ochtend van 4 maart 2008 is door een medewerker van bSR een bezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Gedurende dit bezoek is het gehele onderzoeksgebied te voet doorkruist waarbij is gekeken:

- of direct aantoonbaar beschermde soorten aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied;
- of er (indirecte) aanwijzingen zijn voor het voorkomen van beschermde soorten;
- of het gebied potentie heeft voor beschermde soorten;
- op welke wijze eventuele beschermde soorten het onderzoeksgebied gebruiken als leefgebied;
- of er in het kader van de Flora- en faunawet vervolgonderzoek nodig is.

Op grond van beschikbare informatie van verspreiding en voorkomen van beschermde soorten in Zoetermeer, heeft de quick scan zich specifiek gericht op de soortgroepen flora, vissen, amfibieën (specifiek Rugstreeppad (*Bufo calamita*)), vogels en vleermuizen. Beschermde vertegenwoordigers van andere soortgroepen werden in principe niet op deze locatie verwacht.

Opgemerkt dient te worden dat de periode waarin het onderzoek is uitgevoerd ongeschikt was om bepaalde groepen waar te kunnen nemen; vleermuizen bevinden zich in maart nog in winterrust en veel relevante plantensoorten bevinden zich in een (ondergronds) vegetatief stadium. De nadruk van de quick scan lag daarom op het vaststellen van potenties.

Het onderzoek heeft zich zowel gericht op de bebouwing en andere verharde elementen, als op groenstroken, beplanting en watergangen. Daarnaast zijn mogelijke effecten van toekomstige ingrepen bekeken ten opzichte van de bestaande situatie.

Resultaten

Er zijn tijdens het bezoek op 4 maart 2008 geen beschermde soorten waargenomen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Evenmin zijn directe aanwijzingen gevonden voor het voorkomen van beschermde soorten, zoals resten van beschermde planten of spechtenholen. Wel is vastgesteld dat het onderzoeksgebied potentie heeft als leefgebied voor een aantal beschermde dieren en planten.

In de eerste plaats biedt de aanwezige bebouwing in grote mate mogelijkheden voor vleermuizen, in het bijzonder Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Vooral het grote uit rode bakstenen opgetrokken gebouw, dat ten tijde van het bezoek grotendeels in de steigers stond, lijkt bijzonder geschikt vanwege het grote aantal open stootvoegen in de gevels (Figuur 2). Door deze openingen tussen de bakstenen krijgen vleermuizen makkelijk toegang tot de spouwmuur, een warme geïsoleerde plaats die veelvuldig door deze dieren als verblijfplaats wordt benut in gebouwen.

Figuur 2. Gedeelte van bebouwing Zorghart Zoetermeer met rij open stootvoegen (links) en beplanting rond parkeerterrein (rechts): potentieel leefgebied voor onder meer Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

In de tweede plaats bieden de bomenrijen aan de oostzijde van het parkeerterrein mogelijkheden als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. In de zomermaanden zijn dit lange groene linten van beplanting die in een ruim voedselaanbod kunnen voorzien in de vorm van insecten.

Verder zullen er in deze beplanting broedende vogels voorkomen, zoals Merel (*Turdus merula*), Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) en Heggenmus (*Prunella modularis*). Naast het bosplantsoen en de bomenrijen rond het parkeerterrein bevindt zich ook aan de noordwestkant van het ziekenhuis een restant struweel langs de weg waarin vogels tot broeden kunnen komen.

Figuur 3. Struweel aan noordwestzijde ziekenhuis met Merels (*Turdus merula*) en aangrenzend braakliggend terrein (rechts).

Het zandige terrein dat hieraan grenst zou op langere termijn begroeid kunnen raken en eveneens gelegenheid bieden als broedplaats voor vogels, vooral als er voor langere tijd geen werkzaamheden plaatsvinden. Zodra zich hier waterplassen ontwikkelen zouden er, hoewel zeer onwaarschijnlijk, rugstreeppadden kunnen vestigen; deze soort is waargenomen op 1,5 kilometer van de locatie.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn enkele watergangen bekeken. Aan de noordkant loopt een zeer ondiepe, plaatselijk drooggevallen sloot, waar in de zomermaanden een rietvegetatie aanwezig lijkt en die vermoedelijk een aanzienlijk deel van het jaar (vrijwel) geen water bevat. Vissen komen hier niet voor. Strikt beschermde amfibieën als Rugstreeppad (*Bufo calamita*) worden hier niet verwacht. Daarnaast lijken de oevers niet te voldoen aan de randvoorwaarden die beschermde planten, in het bijzonder Rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *praetermisa*), aan hun groeiplaats stellen.

Een andere watergang betreft een drooggevallen greppel midden op het parkeerterrein ter hoogte van de ingang van het ziekenhuis. Deze lijkt meer potentie te hebben als groeiplaats voor bijvoorbeeld Rietorchis, maar dit zou in het zomerseizoen nader onderzocht moeten worden.

Figuur 4. Drooggevallen greppel op parkeerterrein met mosvegetatie (links) en ondiepe sloot aan noordkant onderzoeksgebied (rechts).

Buiten de genoemde potenties voor vleermuizen, broedende vogels en planten, zijn er geen overige soortgroepen waar in het kader van de Flora- en faunawet in het onderzoeksgebied rekening mee gehouden hoeft te worden.

Conclusie & aanbevelingen

Geconcludeerd wordt dat:

- de bebouwing in het onderzoeksgebied potentie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen.
- de groenstroken potentie hebben als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.
- de groenstroken en bomen vrijwel zeker worden gebruikt door broedende vogels.
- de greppel op het parkeerterrein potentie heeft als groeiplaats voor Rietorchis.
- beschermde vissen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren in principe niet worden verwacht.

Op dit moment worden al diverse werkzaamheden uitgevoerd. Ondanks de aanwezigheid van steigers blijven er nog voldoende mogelijkheden over voor vleermuizen om zich op het terrein te vestigen. In het licht van het huidige terreingebruik (een drukbezocht ziekenhuis omringd door verlichting en verkeerslawaaï overdag) wordt niet verwacht dat bouwactiviteiten tot veel extra verstoring zullen leiden. Indien er alleen bouwactiviteiten plaatsvinden wordt vleermuisonderzoek daarom niet noodzakelijk geacht.

Aanbevolen wordt echter om bij een eventuele sloop van bestaande bebouwing onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze bebouwing. Zodra er muren of zelfs hele panden gesloopt zullen worden, dient onderzoek plaats te vinden:

- naar de aanwezigheid van zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. In de periode 1 juni – 15 juli worden dan twee avondbezoeken gebracht.
- naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis. In de periode 1 september – 10 oktober worden dan twee avondbezoeken gebracht.

Zodra er op grote schaal bomen en struweel gekapt worden bestaat de kans dat foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen worden aangetast. Dit gaat dan alleen over de groenstrook die het parkeerterrein en de Aziëweg van elkaar scheiden. Verblijfplaatsen worden in de relatief jonge bomen niet verwacht.

In het algemeen geldt dat het verwijderen van bomen en struweel bij voorkeur plaats dient te vinden in de periode september – februari. Dit vanwege de grote kans op aanwezigheid van broedende vogels buiten deze periode. Verstoring van broedende vogels is wettelijk verboden; hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen.

Indien er plannen zijn rond de greppel op het parkeerterrein (Figuur 4) dan zou hier eenmalig in het late voorjaar (mei-juni) door een deskundige gekeken moeten worden of er exemplaren van de wettelijk beschermde Rietorchis aanwezig zijn.

Kaartmateriaal

Gemeente Zoetermeer

© bSR ecologisch advies, Postbus 23452, 3001 KL Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.